

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV —

Reševanje žrtev armenskega potresa se nadaljuje — Do 60.000 ubitih — Pomoč prihaja iz tujine — Nesreča letala SFRJ

MOSKVA, ZSSR — Reševalci v od potresa porušenih mest in vasi v sovjetski Armeniji še vedno iščejo preživele žrtve v ruševinah. Pravijo pa, da je sedaj malo možnosti, da bodo našli ponesrečence žive, kajti je minilo že šest dni. Podatki o številu žrtev, ki jih posredujejo sovjetski predstavniki, se zelo razlikujejo. Izgleda pa, da je bilo ubitih do 60.000 ljudi. V Spitaku, najbolj prizadetem mestu, v katerem je živel pred potresom 25.000 ljudi, jih je baje umrlo v potresu kar 90 odstotkov. V mestu še stoji samo eno poslopje. Tako reševalci kot tuji opazovalci krivijo za ogromno število žrtev slabo gradbeno tehnologijo, sovjetski opazovalci pa govorijo tudi o korupciji, ko gradbena podjetja niso upoštevala veljavnih predpisov glede kvalitete betona itd. Odgovorni, pravijo v Moskvi, bodo primerno kaznovani.

Sovjetska vlada se je odločila, da bo sprejemala pomoč iz tujine. Pošiljke pomoči, od poklicnih reševalcev do zdravnikov, prihajajo stalno, tako da so letališča v armenskem glavnem mestu Jerevanu in drugih mestih preobremenjena. Baje zaradi tega je že prišlo do dveh hudih nesreč. Strmoglavilo je sovjetski vojaški transport, na katerem je bilo 69 vojakov in 9 članov posadke. Včeraj pa je treščilo na tla jugoslovanski vojaški transport sovjetske izdelave tip An-12, 7-članska posadka je izgubila življenje. Na letalu je bilo blago, namenjeno žrtvam potresa. Letalo je padlo kakih 7 milj proč od jerevanskega letališča. Po enem poročilu, naj bi pilot mislil, da je cesta dejansko letališka steza, vendar to ni potrjeno.

Zahodni novinarji, ki so včeraj prvič mogli priti v prizadete kraje, poročajo, da je reševanje kaotično, da reševalci nimajo dovolj gradbenih strojev za dviganje velikih betonskih plošč, večkrat pa so tisti, ki stroje uporabljajo, nesposobni. Tudi ni videti veliko šotorov, kjer naj bi preživelih začasno bivali. Sovjetski zdravniki se bojijo raznih epidemij zaradi nesnage in drugih težav zaradi neurejenih razmer.

Sovjetski voditelj Mihail Gorbačov, ki je z ženo obiskal najbolj prizadete kraje in se s preživljenimi pogovarjal, je bil vidno potrdo vsega, kar je videl. Kar ga je pa silno jezilo, so bili očitki s strani nekaterih Armencev, ki so dvomili, da sovjetska vlada stori vse mogoče za odpravljanje posledic potresa in za reševanje preživljenih, to baje zato, ker Armenci zadnji čas delajo težave kremeljskemu vodstvu zaradi nacionalističnih zahtev v zvezi s pokrajino Nagorno-Karabah. To so čiste izmišljotine in celo provokacije, je dejal ogorčeno Gorbačov.

V ZDA in drugih državah so armenske skupnosti hitro organizirale nabirke denarja in blaga, ki jih bo poslano v Armenijo. Včeraj je predstavnik State Departmenta, ki tesno sodeluje s temi organizacijami, dejal, da je že bilo nabranega blaga in denarja v vrednosti več kot 26 milijonov dolarjev. Tudi sovjetski diplomati v Washingtonu in New Yorku skušajo sodelovati v teh akcijah. Predsednik Reagan, podpredsednik George Bush in državni sekretar George Shultz so vsi obiskali sovjetsko veleposlaništvo v Washingtonu in izrekli sožalje zaradi potresa in žrtev veleposlaniku ZSSR Dubininu. V State Department pravijo, da nikoli doslej niso videli takšnega sodelovanja s sovjetske strani glede izdajanja vizumov za tiste, ki gredo

pomagat v Armenijo. Celo ameriška transportna letala lahko neposredno letijo na Armenijo preko sovjetskega ozemlja, pri tem pa ni bilo doslej nobenih ovir. Običajno zahtevajo Sovjeti, da je na letalih, ki letijo nad ZSSR, sovjetski navigator.

Zeleniška nesreča v Londonu terjala 36 življenj — Požar v mehiškem glavnem mestu ubil najmanj 62 ljudi, večinoma otrok

LONDON, V. Br. — Včeraj je prišlo do hude železniške nesreče v Londonu, ko je potniški vlak treščil v stojči potniški vlak, v razbitine pa je pridrvel še tretji vlak. Prva dva vlaka sta bila polna potnikov, tretji pa je bil k sreči skoro brez potnikov. Reševalci so potegnili iz ruševin 36 trupel, 120 potnikov je pa bilo ranjenih in od teh jih je nekaj, o katerih pravijo zdravniki, da bodo gotovo podlegli svojim ranam. Zdravniki, ki so prihiteli na kraj nesreče, so morajo operirati prav tam in nekaterim ponesrečencem odrezati noge ali rame.

Gre za tretjo hudo železniško nesrečo v Angliji v zadnjih letih. Preiskava o vzroku včerajšnje nesreče je že v teku, kot pa sedaj kaže, so odgovedale že 50 let stare signalne naprave.

V Mexico City je pa izbruhnil požar v trgovini, kjer so nezakonito prodajali umetni ogenj. V bližini je bilo veliko drugih trgovin, v katerih se je nahajalo zelo veliko kupcev. V požaru je umrlo najmanj 62 ljudi, od teh jih je bilo veliko otrok oziroma mladoletnikov.

ZDA bodo pripravljene imeti neposredne stike s PLO, ako bo le-ta eksplicitno priznala pravico Izraela do obstoja

ŽENEVA, Švi. — Danes bo v tem mestu zasedanje generalne skupščine Združenih narodov, na katerem bo glavni govorniki Jasir Arafat, načelnik Palestinske osvobodilne organizacije. Ker mu ZDA niso hotele dati vizuma, da bi Arafat lahko govoril v New Yorku, je članstvo OZN glasovalo, naj zaseda v Ženevi, da lahko govori Arafat.

Ameriška delegacija je sicer tudi potovala v Ženevo, da lahko zasedanju prisostvuje in Arafata posluša. State Department oziroma ameriška vlada je dala vedeti, da ako bo Arafat v svojem današnjem govoru res odkrito in brez ovinka priznal pravico Izraela do obstoja, bodo ZDA pripravljene pristati na neposredne stike s PLO. Druga ameriška zahteva je, da PLO absolutno odklanja terorizem. Ako bo mogel Arafat danes izpolniti oba pogoja, ni rečeno, da bi ne Reaganova vlada v svojih zadnjih tednih res sprejela kakega PLO predstavnika. Tak ukrep bi pa seveda naletel za silovit odpor s strani Izraela in ameriške judovske skupnosti.

— Kratke vesti —

Bejrut, Libanon — Muslimanski ugrabitelji, ki imajo v svojih rokah ameriškega podpolk. Williama Higginsa, so izjavili, da so ga obsodili na smrt, ker da je izraelski vojun. Higgins, ki je služil v vojaški enoti ZN, je bil ugrabljen 17. februarja letos.

Brazzaville, Kon. — Danes so Južna Afrika, Kuba in Angola podpisale sporazum, ki predvideva, da bodo kubanske čete postopoma zapustile Angolo, južnoafriške čete bodo zapustile Namibijo, ki bo v nekah letih postala neodvisna država. Končna pogodba bo podpisana v Združenih narodih v New Yorku že ta mesec. Posredovalno vlogo v dolgotrajnih pogajanjih so igrale ZDA.

DR. STANE SUSTERSIC
4515 WILLARD AVE.
APT. 2308 - S
CHEVY CHASE, MD 20815

Iz Clevelanda in okolice

Božičnica SPB Cleveland—

SPB Cleveland vabi na svojo božičnico to nedeljo pop. ob 3. v dvorani sv. Vida. Zaradi več drugih božičnic na ta dan, bo le-ta pričela točno ob 3. uri, da lahko gredo nekateri še na katero drugo.

O resoluciji—

V zadnjem tednu se je več organizacij odločilo, da bodo podpisali resolucijo solidarnosti s slovenskim narodom, objavljeno v našem listu pretekli petek. Nekatere so to že storile, druge bodo poslale predstavnike v SND na St. Clairju to soboto dop. ob 10., da to store.

Novi grobovi

Joseph S. Gerich ml.

V četrtek, 8. decembra, je v Parma Community bolnišnici nenadno umrl 44 let stari Joseph S. Gerich ml. z Mentorja, O., kjer je živel od l. 1981, prej pa v Euclidu in Clevelandu, rojen l. 1944 v Jugoslaviji, v ZDA prišel l. 1952, mož Andrea L., roj. Starc, oče Julie, Josepha S. III in Benamina, sin Veronike, roj. Kolarič ter že pok. Josepha Gericha st., brat Stanleyja, Matthewa in Steve-a, od l. 1962 do 1966 služil v ameriški mornarici, zadnja tri leta zaposlen pri General Motors Chevrolet obratu v Parma, O., član KSKJ št. 25. Pogreb je bil iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. v ponedeljek, 12. dec., s sv. mašo v cerkvi Marije Vnebovzete. K večnemu počitku je bilo položen na pokopališču Vernih duš.

Josephine J. Levstick

V petek, 9. decembra, je na svojem domu umrla 88 let stara Josephine J. Levstick, rojena v Clevelandu, hčerka Johna in Josephine (Gorjanc) (oba že pok.), sestra Helen ter že pok. Johna, Edwarda, Josepha, Paula in Raymonda, zaposlena kot knjigovodkinja pri C. Comella Produce Co. 36 let, do svoje upokojitve l. 1976, članica American Slovene Club, SZŽ št. 50 in Kluba slov. upokojencev v Euclidu. Pogreb je bil 12. dec. iz Želetovega zavoda na E. 152 St. s sv. mašo v cerkvi Naše Gospe Pomočnice. Pokopana je bila na Kalvarije pokopališču.

Edward J. Prisel

V nedeljo, 11. decembra, je v Euclid Manor negovališču po dolgi bolezni umrl 72 let stari Edward J. Prisel z Acacia Dr. v Willowicku, rojen v Clevelandu, veteran 2. svetovne vojne, zaposlen do svoje upokojitve pri TRW, mož Sophie, roj. Vicic, brat Marlene Palmer (Kalif.) in že pok. Louisa. Privatni pogreb v oskrbi Želetovega zavoda na E. 152 St. je bil včeraj, 12. decembra.

Upokojenci Slov. pristave—

Božičnica za člane in članice Kluba upokojencev Slov. pristave bo ta petek pop. ob 1h v Baragovem domu. Članstvo vabljenno.

Lepo srečanje—

Pretekli petek zvečer se je več sto rojakov zbralo na semenišču Borromeo za vsakoletno srečanje s škofom Pevcem. Sodelovala sta zbor Fantje na vasi in Glasbena matica, ki sta tudi imela krajši koncert po maši. Vsi, ki so bili navzoči, so rekli, da je bilo to srečanje sploh najlepše od vseh dotedanjih. Srečanje sponzorira Slovensko ameriški kulturni svet.

Dimitrij Rupel na CSU—

Obveščeni smo, da bo v sklopu izmenjave profesorjev med ljubljansko univerzo in univerzo Cleveland State od septembra do decembra 1989 predaval politične vede na CSU Dimitrij Rupel, znan kot eden najbolj aktivnih pospeševalcev procesa demokratizacije slovenske družbe. Drugo leto bo na CSU prišla tretja skupina poslovnežev iz Slovenije in tokrat več menda tudi iz Hrvatske, kjer se za tako izpopolnjevanje tudi zanimajo.

Božični oglasi—

Naročila za božične oglase v našem listu bomo sprejemali do 10. dop. v četrtek, 22. dec. Za podrobnosti, kličite našo pisarno na 431-0628.

Izvrstna božičnica—

Preteklo nedeljo je Ameriška Dobrodelna Zveza razveselila več kot 600 otrok s skrbno organizirano božičnico, ki je bila v obeh dvoranah Slovenskega narodnega doma. Najbolj veseli so seveda bili najmlajši — in njih starši.

Podražitev—

Iz naše pisarne sporočajo, da bo začeni z l. 1989 stala vključitev društvenega imenika v A.D. \$30 letno. Imenik društev izhaja mesečno v torkovi A.D., z izjemo junija in decembra.

Korotanovo silvestrovanje—

Pevski zbor Korotan priredi Silvestrovanje z večerjo in plesom v soboto, 31. sec., v Slov. narodnem domu na Holmes Ave. Za ples in zabavo bo igral Alpski sekstet. Za vstopnice kličite Vido Gregorc na 381-3850.

VREME

Oblačno danes z naletavanjem snega do dveh ali treh inčev. Najvišja temperatura okoli 29° F. Deloma sončno jutri z najvišjo temperaturo okoli 40° F. V četrtek spremenljivo oblačno z možnostjo snega ali dežja in najvišjo temperaturo okoli 38° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 012400)

James V. Debevec — Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel — Slovenian EditorAmeriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Mike and Irma Telich, Frank J. Lausche
American Home Slovenian of the Year 1987: Paul Košir**NAROČNINA:**

Združene države:

\$36 na leto; \$21 za 6 mesecev; \$18 za 3 mesece

Kanada:

\$45 na leto; \$30 za 6 mesecev; \$20 za 3 mesece

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$48 na leto; za petkovo izdajo \$28

Petkova AD (letna): ZDA: \$21; Kanada: \$25;

Dežele izven ZDA in Kanade: \$28

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$36.00 — year; \$21.00 — 6 mos.; \$18.00 — 3 mos.

Canada:

\$45.00 — year; \$30.00 — 6 mos.; \$20.00 — 3 mos.

Foreign:

\$48.00 per year; \$28 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$21.00 - year; Canada: \$25.00 — year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home

6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

Published Tuesday & Friday except 1st 2 weeks in July & the week after Christmas

No. 92 Tuesday, December 13, 1988

Zakaj komunist črti Božič

Spet se bližajo lepi, ljubki in prisrčni božični prazniki in naše misli se vedno bolj pogosto začenjajo vrteti okrog štalic, jaslic in pastircev ter božičnega drevesca, kjer so ga na slovenski zemlji imeli. Tam je v idilo božične noči, polnočnice in svetega dneva že pred mnogimi leti udarila kruta stvarnost vladne prepovedi obhajanja Božiča, ko je iz velikega in ljudem svetega praznika napravila navaden delaven dan, ko morajo ljudje na delo.

Praznovanja samega seveda ni bila v stanu zatreti, razen s silo, a tega si v splošnem ni upala, čeravno je bil režim takrat na vrhuncu svojih protiverskih ukrepov, ko je zapiral v množicah duhovnike vključno dva poznejša škofa (Pogačnik in Lenič), podiral cerkve (po Kočevskem) v množicah in ukinit katoliški Cerkev v Sloveniji skoro vse javno delovanje.

Bili so versko hudi časi, ki jih ne gre pozabiti. V polnem obsegu in krutosti je oblast preganjala vero v smislu marksističnega nauka, da je vera opij za človeka, ki ga z obljubo nebeškega plačila za zatiranje in krivice na zemlji odvrta od razrednega boja za svoje pravice, tukaj na zemlji.

To so nedokazana podtikanja Cerkev, ki jih ni mogoče »znanstveno« potrditi, a nauk o »opiju« še vedno deluje, zlasti v naših dneh širokega vladanja opojne droge, ki mori zlasti mladino. Po marksistični doktrini spada vera-opij v kategorijo mamil, ki jih je človeštvo dolžno preganjati podobno kot vsa druga usodna mamila. S takim pregonom v zvezi je v prvi vrsti odprava Božiča, ki ima največ čustvenih primesi, katere bi mogle človeka uspavati.

To je eno.

Drugo pa je dejstvo, da je Zveličar sveta prišel na ta svet neizmerno ubog. Večje revščine si skoraj ni mogoče predstavljati. Rojen je bil v živinski štali, povit v plenice in položen v živalske jasli na golo slamó. In prvi, ki so ga prišli pozdravit, so bili revni, neuki pastirji. O, ko bi bil Kristus zagledal luč sveta v mogočni kraljevski palači, obdan od imenitnih dvorjanov, bi bilo za pojmovanje pravovernega komunističnega drugače. Videl bi v božjem Sinu tarčo za boj proti buržoaziji, bogastvu in razkošju v obrambi proletarskega človeka, ki nima nič kot golo ravno življenje. Kaj hoče početi z detetom v štalskih jaslih, obdanim z razcapanimi ovčjami pastirji? Vse to komunistu ne gre v račun, mu nikakor ne »paše« in enostavno noče imeti s tem nič posla. Zato naj se Božič izbriše s koledarja, posebno še, ker je njegovo praznovanje tako gosto natrpano z globoko čustvenimi navadami in običaji, ki mu gredo na živce. Zlasti v Sloveniji je tega na pretek, nič manj ali še več v Ameriki, kjer je žal religiozni in ljudski značaj praznovanja prekrščal in ugonobil »business« in napravil iz krščanskega praznika dobičkanosen velesejem.

In vendar je Božič kljub vsem človeškim zaplodam manifestacija ogromne božje moči, ki se vidno razodeva vzlic očitni odmaknjenosti svoje preproščine in uboštvu od

Voščila Mohorjeve

PODGORJE, Avstrija - Božični prazniki nas družijo. Spominjam se nazaj na jesenske mesece leta 1947. Prelat Valentin Podgorc in p. Odilo Hanjšek sta nas navduševala. Prelat Podgorc je založil kot prvi svoj denar, da je izšel za Božič 1947 po dolgih letih spet Mohorjev koledar in skromne večernice »Vsem, ki so trpeli«. Družba sv. Mohorja v Celovcu je spet zaživela.

Od takrat smo založili in razposlali Mohorjanom po Koroškem in po širnem svetu okrog dva milijona knjig. Velika družina smo tekom desetletij postali. Veliko je že rajnih. Veliko število poverjenikov, prijateljev in dobrotnikov pa še živi. Prosim Vas na svoja stara leta, ko Vam to pisimo s težavo pišem: Ostanimo drug drugemu zvesti! Ostanimo velik kup dobrih volj! Dr-

žimo skupaj! Izročimo skrb za našo skupno Mohorjevo mlajšemu rodu! Kar je nam Anton Martin Slomšek zamislil in so nam naši predniki izgradili in izročili, mora živeti še zana-prej od roda do roda.

Bližajo se spet božični in novoletni prazniki. Zbirali se boste po cerkvah pri skupnih sv. mašah. Zbirali se boste po družinah. V duhu in v mislih in tudi v molitvah sem med vami. Obhajajte zdravi in srečni letošnje božične praznike in dneve. Za vas vse naj bo novo leto zdravo in srečno! Posebno želim vse to Vašim otrokom in mlajšemu rodu. Naj ostane zvest jeziku in izročilu svojih staršev. Zvest naj ostane tudi Družbi sv. Mohorja v Celovcu.

Vaš prelat

Dr. Janez Hornböck
nadzorni odbornik DSM**Slovenski pianist Igor Dekleva v Clevelandu**

STREETSBORO, O. - Dne 13. novembra je v dvorani Clevelandske državne univerze nastopil slovenski pianist Igor Dekleva. Koncertni list nam je postregel s kratkim življenjepisom, v katerem piše, da je diplomiral na ljubljanski Akademiji za glasbo in prav tam končal tudi podiplomski študij. Svoje znanje si je izpopolnil še v Sieni (Italija), Salzburgu (Avstrija) in Münchnu (Nemčija). Danes nastopa kot koncertni pianist tako doma v Sloveniji kot v mnogih evropskih deželah. Obenem poučuje klavir na Akademiji za glasbo v Ljubljani in je tudi avtor prve slovenske metodike za pouk klavirja. Slovenija s svojimi 45 osnovnimi glasbenimi šolami, dvema srednjima in Akademijo nudi velikemu številu otrok in mladine strokovno in organizirano glasbeno vzgojo.

ljev Zvonimirja Cigliča (Elviri) in Lucijana M. Škerjanca (Allegro agitato). Kratka razlaga je bila poslušalcem zelo dobrodošla.

Po premoru je bil na vrsti Preludij S. Rachmaninoffa in Poulencov Perpetuum Mobile. Spored je zaključil s tremi skladbami Manuela de Falle.

Po mojem mnenju je bil spored odlično izbran, ritmično in melodično barvit, tehnično brezhizbno zaigran in podan z visoko muzikalnostjo. Poslušalci so Igorja Deklevo nagradili s toplim aplavzom.

Le — poslušalcev nas je bilo sramotno premalo. Izredne prilike, kot je bil recital Igorja Dekleva, zaslužijo veliko večjo podporo od slovenskega občestva, ki ga ni tako malo tukaj v Clevelandu. Narod se meri po kulturi, ne po zabavi.

Marja Ashamalla

Glas iz Minnesote

ELK RIVER, Minn. - Zopet je čas za obnovitev naročnine. Čeprav časopis ni več kot je bil pred leti, vseeno še ostanem naročnica, čeprav me včasih s kakšnim člankom spravite v slabo voljo. List je izgubil veliko vrednost zadnjih let, ko je vedno manj dopisovalcev, ki

svetne glorie in zmagoslavne hrupa, pa vendar vzbuja v človeškem umu in srcu najzlahtnejša čustva dobrohotnosti, usmiljenja, dobrote, sočustvovanja in ljubezni, kar se jasno izraža v prazniških dobrih željah in darilih, ki jih je ta praznik poln.

Videz uboštvu spremlja po poročilih sv. Pisma božje Dete v jaslih vse njegovo življenje. Ko je živel in odrasčal v Nazaretu pri Jožefu in materi Mariji, je bil rokodelski delavec pri sv. Jožefu, in ko je stopil v javno, učeniško delovanje, ni imel nobenega premoženja. Živel je od skupnega imetja z apostoli, o sebi pa je dejal, da ptiči imajo gnezda, sin človekov pa nima, kamor bi glavo položil. Nikjer biblija ne omenja, da bi bili živeli v pomanjkanju, a imeli niso ničesar svojega. To proletarstvo v življenju Jezusa Kristusa komunističnemu brezvercu tudi ne gre v račun, kajti njegova borba gre zoper bogastvo, ne revščino.

Tretji razlog za boj zoper Božič je pa v Marxovem nauku samem, česar morda povprečen član partije ne ve, dobro pa vedo študirani komunistični voditelji, ki vodijo protiverski boj. In tisti, ki so v Sloveniji črtali Božič. Kajti oni so vedeli, da je Dete v štalskih jaslih kot poznejši Učenik sveta

(dalje na str. 4)

so prišli z nami v to deželo, ali pa staronaseljencev, kateri niso zapadli lažni propagandi med drugo svetovno vojno.

Kadar se kdo obregne v listu, da bi morali pozabiti naše pobite borce domobrance, ker je že čas, me moti. Seveda je res, da čas celi rane, a to je bila velika rana, ki se ne da zaceliti. Seveda, odpustiti moramo, a pozabiti se ne more in tudi ne sme. To mora ostati svež spomin v zgodovini slovenskega naroda. Doma v Sloveniji sedaj mnogi želijo resnico o vsem. Prav je, da je do tega prišlo. Upajmo, da bo prišel čas, ko bodo svečke gorele na krajih, kjer so tisoči v grobovih. Seveda, mnogi bodo že pozabljeni doma, a toliko več moramo to držati, da spomin ostane za vedno!

Knjige, katere so izdane v tujini v spomin, naj bi dobile prostor na policah v Sloveniji. Saj vsak, kdor gre na obisk, lahko nesé knjigo ali dve s seboj sorodnikom. Ponatisnjene Črne bukve niso tako odlično izdelane, ampak vse je natisnjeno kot je bila knjiga tiskana doma. Jaz sem prinesla s seboj knjigo Črne bukve, naročila sem ponatis in ga bom poslala domov ob priliki.

Kri mučenec — prvih duhovnikov, ki so bili pobiti, in še nešteto drugih, bi sedaj lahko prišle v Slovenijo in bi marsikateremu obnovili pozabljene spomine. Mlajši rod pa bi dobil priliko, da izve resnico, katere tamkajšnji časopisi še ne poročajo.

Tako je. Za eno leto še ostanem naročnica, ker sem sedaj sama, da prebiram. Novice so navadno stare, saj je vsaj teden od izida pri Vas, predno jaz Domovino dobim. Kar se tiče svetovnih novic, je vse pozno. Slovenske in kanadske novice so vse, kar me zanima.

Prav lepo pozdravljeni vsi pri uredništvu in vesele božične praznike in srečno Novo leto 1989 vsem poznanim iz časov življenja v taborišču Špitalu!

Ivanka Kraljičeva

Zahvala Slov. šole pri Mariji Vnebovzeti

CLEVELAND, O. - Praznovanje otroškega dobrotnika sv. Miklavža je za nami. Prav lepo smo sprejeli svetnika v šolski dvorani pri Mariji Vnebovzeti. Za Miklavžev prihod so se angelci pridno vadili in lepo rajali. Prav tako je bil zbor parkljev dobro nakazan, vso tisto grozo, katero čaka nespokorjena duša. Hvala g. Rudiju Knezu za ves trud, ki ga vlaga v našo mladino!

Zahvalo zaslužijo tudi naslednji: Ga. Zofi Mazi, ki skrbi za našo kuhinjo in za vsakoletne miklavške-piškokote ter vse njene pomočnice-matere; Kristjan Sedmak, ki je zelo skrben glede gasitve žej; vsi, ki so darovali pecivo, in vsi, ki so pomagali pri pripravi in pospravi tako odra kot dvorane; župnik g. John Kumše, za dvorano in vso uvidevnost v šolskih prostorih; Ameriška

(dalje na str. 3)

**Ha-Hec-Hi-
Ho-Humor!**

**Skuhal
ali pogrel**

MECAN

NAŠEL SEM KAR SEM ISKAL

V Slovenskem domu sem vprašal Stefana, ali je res kar pravijo, da Prekmurce sreča pamet šele pri 40. letu starosti. Stefan je namreč tipični Prekmurec in če kdo, bi on moral to vedeti.

»Res je,« odgovori Stefan, »prav si slišal.« Ampak zelo moramo paziti na tisti trenutek, zakaj če ga zamudimo, ostanemo vse življenje taki tepci, kot ste na oni strani Mure.«

Smeh je napolnil prijazno gostišče in ker je bil ta smeh na moj račun, se sam nisem smejal. Pač pa sem imel pripravljeno še eno vprašanje za Stefana:

»Ali veš, koliko časa lahko živi človek brez možganov?«

»Ne vem natančno. Koliko pa si star?«

S tem seveda, je bil moj sobotni popoldan popolnoma pokvarjen. Na hitro sem se poslovil in odšel domov.

»Sla sem k frizerki. Vrnem se tik-tak«, prebere mož na listku, ko se vrne iz službe.

Zena se vrne domov šele proti večeru, na mizi pa jo čaka listek z napisom:

»Sel sem v gostilno. Vrnem se cik-cak!«

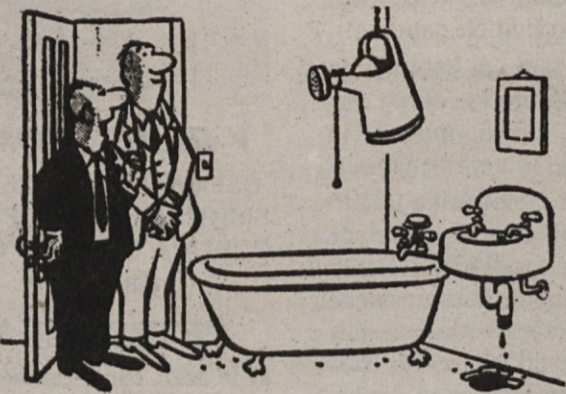
Vprašali so poljskega zajca, katera želja mu je ostala neizpolnjena.

»Takah želja je bilo dosti. Toda najbolj mi je žal, da se nisem naučil igrati šaha.«

»Zakaj ravno šah?«

»To je edina priložnost, da pojem lovca.«

Mlad človek, ki se je prav rad vtikal v verske zadeve, je pripovedoval v družini, da se duše po smrti res selijo iz človeka v živali in obratno, ker še sam dobro pomni, da je bil zlato tele. Prebrisana gospa pa ga je plačala prav dobro, rekoč: »Gospod, ne bojte se, razen zlata niste še prav ničesar izgubili od takrat.«

Večino instalacij sem naredil kar sam.

»Najbrž se bom kar ločil. Zena namreč že stiri mesece ne govori z mano.«

»Raje dobro premisli! Take žene so zelo redke.«

»Tako sem žejen, da mi kar jezik ven visi.«

»O, jaz pa sem mislil, da je tisto kravata.«

Zanima me, kako začénjajo pogovore na Havajih, kjer je vseskozi enako vreme.

Nevesta je prišla v cerkev v »rolerjih« in se opravičevala, da je to pač zato, ker hoče zvečer pri sprejemu lepo izgledati.

Neka gospa se je v širši družbi bahala, da rodovina njenih prednikov sega stoletja nazaj, v čase kralja Stefana na Madžarskem, okrog leta 1000 po Kristusu.

»Kako daleč pa segajo korenine vašega družinskega drevesa?« je vprašala neko drugo gospo z namenom, da bi jo spravila v zadrego.

»Ne vem natančno,« ji je ta mirno odgovorila, »ker so vsi podatki bili uničeni v Vesoljnem potopu.«

v pričakovanju

Advent je čas pričakovanja. Vsi dnevi nekako težijo v Božič, ko bo to pričakovanje izpolnjeno. Kakšen pomen ima to pričakovanje? In kakšno nalogo?

S krive poti...

Janez Krstnik je odšel v puščavo, da se pripravi na svojo nalogo. Ta puščava, v katero je odšel, ko je nekoliko odrasel, je verjetno pokrajina jugovzhodno od Jeruzalema, ki so ji rekli Judejska puščava. Med dolgim bivanjem tam je živel samotno in strogo življenje. Če je imel namreč ob nastopu obleke iz velblodje dlake ter usnjen pas okoli ledij, kakor poroča evangelist Marko, je prav gotovo enako živel dolga leta, ko je bival v samotni. Palestinski beduini še danes tkejo plašče iz kamelje dlake in v sili jedo tudi kobilice, ki jih včasih že prej posušijo in shranijo.

V petnajstem letu Tiberijevega vladanja, to je leta 28 po Kristusu, je Bog govoril Janezu, Zaharijevemu sinu v puščavi. Začenja se njegova naloga, da pripravi pot prihajajočemu Odrešeniku, in on takoj v začetku oznanja: »Delajte pokoro, zakaj nebeško kraljestvo se je približalo.«

Mesijanskih pridigarjev je bilo pred Janezom in za njim veliko, a so bili docela drugačni. Vsi brez izjeme so trdili, da so Abrahamovi sinovi prvi narod na zemlji, ter so zgrabili za orožje, da bi mu pridobili dejansko politično nadoblast. Mnogi so se proglašali za prave kralje. Drugi so trdili, da delajo čudeže, ali pa so jih vsaj obljubljali. Nekateri so si prilastili tuje blago in izpostavljali življenje drugih, le redko svoje lastno. Prav nihče pa ni stremel za tem, da bi pobiljšal svoje pristaše.

Janez je ubral prav nasprotno pot. Trdil je, da morejo celo skale roditi Abrahamove sinove. Ni obljubljal gospodstva in nadoblasti. Ni prijel za orožje ali ga prosil v pomoč. Ni se ukvarjal s politiko. Ni delal čudežev. Bil je ubog in gol. Zato pa se je vse njegovo pridiganje strnilo v duhovni opomin: Spremenite svojo miselnost, kajti blizu je božje kraljestvo! Prva beseda njegovega oznanila: Delajte pokoro! namreč pomeni spremenite svojo miselnost, vrnite se s kri-

ZAHVALA

(Nadaljevanje s str. 2)

Domovina, ki je objavila vse, kar smo prosili v zvezi z Miklavževanjem; dr. Milan Pavlovčič, za vabila po radijskih valovih; Belokranjski klub za Miklavževo darilo. Vsem Bog povrni!

Vsem, ki berete Ameriško Domovino, želimo tako otroci, učiteljstvo in starši Slovenske šole pri Mariji Vnebovzeti prav lepe božične praznike. Naj Vas vse blagoslovi Novorojeno Dete s svojim blagoslovom, katero naj se raztegne v vse leto 1989, to iskreno želi

Odbor staršev

ve poti na pravo, do dna predrugačite svojo notranjost!

... na pot duha

Ker se globoko notranje čustvo samo od sebe odraža tudi na zunaj in more biti neko zunanje dejanje tvarna podoba notranjega, duhovnega dejanja, je Janez zahteval od tistih, ki »so predrugačili svojo miselnost«, da so v znak notranje spremembe javno izpovedali svoje grehe in so bili deležni kopeli, ki je bila tvarna podoba notranjega očiščenja.

Javno spoved in telesno kopal so uporabljala pri posebnih obredih že druga stara verstva, kajti spoved odgovarja naravni težnji človekove notranjosti, ko spozna svojo krivdo, kopal pa je najbolj naravna in najlažja podoba duhovne čistosti. Tudi Judje so ob posebnih priložnostih opravljali ta dva obreda. Janez je zahteval ta dva obreda kot pripravo na božje kraljestvo, ki je bilo po njegovem pričevanju že zelo blizu.

Šlo je torej za kraljestvo, ki je imelo pred očmi predvsem duhovne vrednote, kot sta pričala oba obreda in za kraljestvo, ki je bilo popolnoma drugačno kot kraljestvo drugih mesijanskih glasnikov. Ti so mislili le na denar, orožje, na angele, ki naj bi se spustili z neba z orožjem v roki proti Rimljanom, na politično nadoblast Izraelcev nad pogani ter na podobne zelo lahke in prastare stvari. Kraljestvo, ki ga je oznanjal Janez, pa je nasprotno bilo zelo težko in zelo novo. Janez je nadaljeval nekdanji nauk pristnih izraelskih prerokov. Na pot duha, ki jo je takratno judovstvo preveč zapustilo, se je znova vračal Janez. Bil je poslednji prerok.

Zrnje in plevel

Janeza je prihitelo poslušat veliko ljudi iz Judeje in Jeruzalema. Njegovi neposredni in stalni učenci so živeli strogo, do drugih ljudi, ki so prihajali, pa je bil zelo popustljiv in blag. Mitničarjem in vojakom ni ukazal, da naj zapustijo poklic, ampak je prvim samo prepovedal izsiljevanje, vojakom pa nasilstva.

Tako milo ravnanje tega strogega moža pa ni ugajalo farizejem in saducejem, pripadnikom licemernega milimetristva oziroma ohlapne popustljivosti, ki so prišli z množico. Zato so si nakopali nemilo Ja-

nezovo obsodbo: »Gadja zalega, kdo vas je zagotovil, da ubežite prihodnji jezi? Obrodite vreden sad pokore... Že je sekira nastavljena drevesom na korenino. Vsako drevo, ki ne rodi dobrega sadu, bo posekano in vrženo v ogenj.«

Gibanje, ki ga je sprožil Janez, je bilo kljub tem oviram silno. Okrog njega so se zgrinjale vedno večje množice in ljudje so se začeli vpraševati, če ni morda prav on tako pričakovani Odrešenik. Velika duhovna razlika med njim in drugimi glasniki božjega kraljestva je naredila na vse močan vtis.

Toda Janez je z jasno in odločno izjavo zavrnil tisto rahlo upanje. Ne, on ni Veliki, ki prihaja. On opravlja le kopal z vodo, a za njim bo prišel veliko močnejši od njega, ki bo krščeval v Svetem Duhu in ognju. Prihajajoči bo tudi vejavec: z vevnico v roki bo očistil svoj pod ter bo zrnje spravil v žitnico, pleve pa bo vrzel na ogenj.

Za pismouke in farizeje so te besede dišale po prevratu. Pod je bil očitno izvoljeno izraelsko ljudstvo. A kdo je bil zrnje in kdo pleve? Če so bili zrnje oni, pleve pa vsi drugi, so se strinjali z Janezom. A bilo je le malo verjetno, da bi bil čudni pridigar takih misli, ko je vendar — poleg drugega — tako milo ravnal z mitničarji in vojniki, ki bi jih bil moral zavračati, ker so pripadali umazanem in nečistem »zemljanom«.

Preostalo jim je le eno: počakati, da bo prišel Veliki, ki ga Janez oznanja, medtem pa paziti na glasnika.

Tak je bil prvi advent.

In današnji? Naš advent? Moj advent?

Vsekakor so besede o sekiri in drevesu brez sadu in o plevah ter dvakrat o ognju precej resne.

J.B. (Naša luč, 10-1968)

Josip Stritar:

BOŽIČ

*Božič, najsvetejši v leti
starim ti in mladim dan!
Praznik, ki ga doživeti
vsak želi pošten kristjan.*

*Sem pobožni prihitite,
čudež velik se godi;
pokleknite in molite,
Dete v jaslicah leži.*

*Angelci pojo v višavi:
Čast Bogu, človeštvu mir!
Da Zveličarja pozdravi,
kralj prišel je in pastir.*

*Jožef in Marija mati
Dete gledata ljubo;
volek in oslič uhati
vanje dihata gorko.*

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

1053 E. 62. cesta 431-2088

V družinski lasti že 85 let

Po obisku rodne domovine...

piše ANZE

V deželi milijonarjev

II. del

Cene in plače

Vsak tujec, ki pride v Jugoslavijo, se začudi, ko sliši kar naprej besedo »milijon«. Jugoslavija je že pred leti zamenjala svoje malovredne dinarje za nove v razmerju 100 starih za enega novega. Ljudje pa še naprej računajo vse v tkim. »starih dinarjih«. Tako pravi jo 1000-dinarskem bankovcu stotisočak, 10.000-dinarskem milijon starih itd.

Po uradnem tečaju je bil 15. oktobra ameriški dolar vreden 3.500 novih ali 350.000 starih din, koncem oktobra pa že 3.800 oz. 380.000. (Ko to objavimo, že prinese dolar več kot 4.500 din, op. ur.). Kdor ima tam 3 dolarje, je že milijonar. Ko sem naročil v restavraciji oranžado, je rekla strežnica: »Dvesto«. Dal sem en tisoč, pa je rekla: »Tisoč!« Torej 200.000. To znese po kratkornem tečaju 3.800 za dolar kakih 53 centov.

Iz radovednosti sem šel s sestro v živilsko trgovino in si nekaj cen važnejših artiklov zapisal. Sestra je nakupila dve vrečki živil in plačala 5 milijonov in 234 tisoč starih din. Neka druga ženska je pa zložila manj važna »živila« v en cekar (žganje ipd.) ter plačala čez 22 milijonov starih din.

Dovolite, da navedem še cene nekaterih najvažnejših življenjskih potrebščin v ustrezni ameriški valuti.

Ker so plače tako zaostale, da nekateri delavci in upokojenci niso mogli več kupovati belega kruha, je vlada ukazala pekomo, naj pečejo 30% tkim. »socialnega« kruha, ki je le malo manj kot »beli«, a mnogo cenejši, zato ga vsak dan hitro zmanjka.

Sedaj pa cene: 1 kg »soc.« kruha je stal 15. okt. 10, 30. okt. pa že 17 centov; žemlja je 7 centov, 1 kg. belega kruha 66 centov, 1 kg. boljšega kruha 92 centov, 1 kg. govejega mesa od stegna \$5.78, 1 kg. kosti za juho 11 centov, 1/4 kg margarine 38 centov, 1 liter mleka 14 centov, 1/4 litra smetane 62 centov, 1 liter vina 73 centov, 1 par čevljev \$52.60, 1 moška obleka \$132, 1 Yugo ali podoben avto \$3947, boljši avto pa \$10.526.

Koliko stane enodružinska hiša nisem mogel ugotoviti, ker jih delajo ljudje sami in jih vzame včasih pet ali več let, da jih dokončajo.

Bralci ste gotovo opazili, da nekatere zgoraj navedene cene, npr. za meso, obleko itd. niso dosti različne od naših, a je neprimerno večja razlika v plačah oz. dohodkih.

Povprečen mesečni zaslužek delavca v Sloveniji je okrog \$123. Zidar pa zasluži kar do \$489. Drugi poklici: inženir \$223 mesečno, zdravnik-kirurg \$526, bančni direktor \$1052. Pokojnina znaša 80% zaslužka zadnjih 10 let. Zdrav-

nik-kirurg v pokoju bi tako dobil okrog \$400. Pri zdravniških plačah je upoštevanih tudi veliko nadur; te so važne. Če naredi eno ali pa deset operacij na dan, je vseeno.

Pri zdravnikih se lahko ustavimo tudi za primerjavo tega, koliko so padle plače v zadnjih dveh letih. L. 1986 je zaslužil zdravnik \$715 mesečno, sedaj pa \$526.

Vse navedene plače so čiste, po kakih 16 odbitkih, ki znašajo 44% bruto dohodkov. Največja odbitka sta 10,19% za zdravstveno zavarovanje in 20,01% za pokojninsko zavarovanje. To plača samo delavec. Prispevek za pokojninsko zavarovanje odobravam. Prvič, ker je tako visok, da morejo izplačevati 80-odstotno pokojnino, in drugič, ker ga plačujejo samo delojemalci. Visoke pokojnine so uničile že mnogo dobrih podjetij. Če smo res vsi enaki, bi morali vsi prejemati samo Social Security pokojnino.

Drugi odbitki: 4,77% za izobraževanje, 3,63% za otroško varstvo itd. Za »solidarnost« (menda podpora »nerazvitim«, gre 8 ur dela in 0,03% bruto plače. Na mesečnem plačilnem listu ni podatkov o davkih za centralno vlado v Beogradu. Morda ga plačujejo podjetja.

Na univerzah študira mnogo več mladine, kot pred vojno. Vpisnina stane \$197. Internat mesečno \$78.90. Vožnja z avtobusom (100 km) dva dolarja. Štipendija znaša \$57.90. Mesečna najemnina za eno sobo je \$26.30.

V Jugoslaviji gre vse po načrtih. Tako je vlada programirala inflacijo za l. 1988 v višini 90 odstotkov. Ta »cilj« je bil dosežen že v avgustu. Inflacija je bila torej »reprogramirana« na 180% do konca leta, a je znašala samo v oktobru 19,1%, v prvih desetih mesecih pa 223% — in raste vedno hitreje. Nekdo je izračunal, da kura, ki znese eno jajce, zasluži sedaj več dinarjev, kot jih je delavec zaslužil pred 40 leti v dveh letih.

Kljub vsemu jamranju, tam v Sloveniji še ni preslabo. Pod Titom so ljudje živeli skoro razkošno — na račun zadolževanja v tujini. Sedaj, ko bi bilo treba dolgove odplačevati, je pa malo slabše. Poslabšanje pripisujejo korupcionistom, o katerih se sedaj v Sloveniji veliko piše.

Trgovanje s tujo valuto je prepovedano, a se tolerira. Predsednik Narodne banke je baje rekel: »Bilo bi krivično, če bi odvzeli ljudem edino možnost varčevanja«. Študentska revija Mladina objavlja v vsaki številki tečaje tujih valut na črni borzi, v časopisih pa lahko zasledite oglase, ko kdo ponuja kaj na prodaj za nemške marke. Ta denar,

nemški mark namreč, je sedaj najbolj priljubljen. Še italijanske lire imajo raje kot ameriški dolar, ki je postal preveč nestanovit.

Študiranih oziroma visoko kvalificiranih ljudi je preveč, zato se nekatere službe težko dobe. Neka medicinska sestra je plačala v Zagrebu 10.000 nemških mark, da je dobila službo.

Bolnišnice so polne, ker prihajajo vanje tudi Bosanci, ki imajo prednost, ker so navajeni podkupovati, zato pa morajo včasih domačini dolgo čakati na sprejem. Poznam moža, ki se mu je voda zaprla, pa je moral sedem tednov hoditi okrog s katetrom, preden je prišel na vrsto za posteljo in operacijo.

Prvih 10-20 je bilo vse zdravljenje zastoj, sedaj pa prihaja vedno bolj v modo beseda »participacija«, ki pove, kakšen znesek ali odstotek bo moral bolnik sam prispevati za recepte, zdravila, hrano, posteljo in operacije. Klinični center v Ljubljani je pravkar povišal »participacijo« od 4 na 8% računa. Izvzeti so taki, ki imajo manj kot 13 milijonov starih din na člana družina mesečno.

Jugoslavija ima pozitivno trgovinsko bilanco; samo Sovjetska zveza ji dolguje milijardo 800 milijonov dolarjev za že dobavljene izdelke. Istočasno pa mora Jugoslavija plačevati SZ vse dobave nafte in plina v konvertibilnih valutah. Čeprav plačuje Jugoslavija sovjetsko nafto precej dražje, kot je cena na svetovnem trgu, je bencin v SFRJ precej cenejši, kot drugod po Evropi. Ob večerih se mnoge italijanske družine prepeljejo čez mejo po bencin, s prihrankom pa gredo v restavracijo, kjer spet prihranijo na dosti cenejši hrani.

Veliko breme za državo so borčevske pokojnine. Te prejemajo tudi tiste ženske, ki so v revoluciji zabavale borce eno noč, odklonjena je pa bila resničnim borcem, ki niso »zgrajeni«, se pravi, komunisti. Kdor si je znal pridobiti borčevsko pokojnino se lahko še sedaj sprehaja iz letovišča v zdravilišče in iz zdravilišča na morje, vse na račun proletariata, ki naj bi bil vladajoči razred.

Skoro vse slaščičarne in trgovine s sadjem in zelenjavo imajo v Sloveniji v rokah Albanci. Nekateri so se tako udomačili, da se imajo za Slovence. Albanec je nosil slovensko borčevsko zastavo na praznik borcev.

Nova mladina

Presenetljivo dober vtis naredi v Sloveniji množičen obisk cerkvâ. V naši farni cerkvi, ki je približno tako velika, kot svetovidska, so bile pri nedelj- skih mladinskih mašah vse klopi zares polne in to skoro

Zakaj komunist črti Božič

(nadaljevanje s str. 2)

učil socialne resnice, ki so v najvažnejših vprašanih socialnega življenja služile Karlu Marxu, da jih je uporabil za vir svoje socialne doktrine. Iz Kristusovih zapovedi je do kraja izžel vsu duhovno snov in jo zavrzel, njihovo materialno vsebino pa prikrojil socialističnemu konceptu družbenega življenja. Kristusov in Marxov družbeni nauk se zatorej bistveno razlikujeta po svojem praktičnem učinku. Prvi je zgrajen na duhovni osnovi otrok božjih, vzajemnega sodelovanja in medsebojne pomoči med ljudmi kakor tudi med družbenimi enotami tistih, ki imajo, in tistih, ki nimajo, a jih družji ljubezen. Drugi pa sloni na načelu boja tistih, ki nimajo zoper premožne in s silo ter v sovraštvu izbojevati svoje pravice.

Nauk nešolanega tesarjevega sina (»Ali ni to tesarjev sin?«) se zdi na prvi pogled iluzoren, oni učenega znanstvenika Karla Marxa pa popolnoma stvaren in utemeljen. Desetletne praktične skušnje, zlasti sedaj v dobi marksističnih vlad, pa izpričujejo čisto drugače. V deželah, kjer je družba zgrajena in funkcionira z uporabo načel tesarjevega sina, je družbeno življenje uspešno, mirno in zadovoljivo ter vodi v napredek, dočim pri narodih, ki jih ima v oblasti Marxov komunizem, tega ne moremo trditi iz dobljenih skušenj. Se več, ugotovimo lahko, da na celi črti odpoveduje. Dokaz: Sovjetska zveza, Jugoslavija. Vzroki so globoki. Zato tovariši: nič ne pomaga črtati Božič. Nekje stoji zapisano, da je tesarjev sin upostavil ustanovo, ki je peklena vrata ne bodo premagala.

L. P.

same mladine od 15 do 25 let. Fantje in dekleta hodijo skupaj k mladinskim verskim naukom in tudi v cerkvi sede skupaj. Sv. evharistije ne prejemajo stoodstotno in tudi darujejo ne vsi; so pač mnogi študentje, ki še ne zaslužijo. Laikov nisem videl, da bi obhajali.

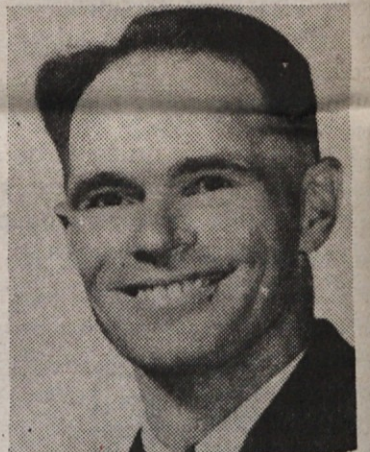
Na vprašanje, če je ta pobožnost resnična in ne samo odpor proti nasilju, so mi zatrjevali, da je resnična. (Spominjam se, da smo po razpustu Prosvetnih društev in Orla pod Živkovičem stoodstotno pristopili h Katoliški Akciji in se udeleževali skupnih mesečnih pobožnosti, a to bolj iz kljubovanja kakor iz pobožnosti, češ: Še smo živi! Ne damo se!).

V srečo sem jim štel tudi, da lahko parkirajo vse okrog cerkve svoja kolesa, mopede in avtomobile — nezaklenjene.

Opis nove slovenske mladine bi pa bil zelo nepopoln, če ne bi omenil tudi njenih slabih strani, posledic komunistične vzgoje. Kar je »voden« Janez Kalan naredil za rešitev slovenskega naroda pred nevarnostjo pijančevanja, je komunizem vse podrl. Sedaj so slovenski pijanci, samomorilci, ločenci, nezakonski in umorjeni otroci na vrhu evropske lestvice. Invalidov zaradi avtomobilskih nesreč v pijanosti je dosti več, kot v Ameriki. In »sklerotičnih«! Tu v Ameriki ne slišimo te besede. Tam je vsak, ki mu na duši ali na telesu kaj »fali«, sklerotičen. Če je vse to znak blagostanja, mora biti Slovenija raj!

Več kot 40-letna komunistična vzgoja se pozna pri ljudeh, ki niso doživeli revolucije. Starši se otrokom niso upali povedati resnice, ker so v šoli izpraševali otroke, kaj doma starši govore in nagrajevali tiste, ki so — nevede — izdajali svoje starše. Zato verjamejo vse, kar so jih učili v šoli: vsi domobranci, četniki in begunci so izdajalci! O škofu dr. Rožmanu ve malo kdo, in če

(dalje na str. 5)

V BLAG SPOMIN

OSEMNAJSTE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA SOPROGA, OCETA IN STAREGA OCETA TER BRATA

PETER JELAR

ki je umrl 16. decembra 1970.

V hladnem grobu zdaj počivaš rešen si prav vseh skrbi, mi pa mislimo na Tebe, Te pogrešamo vse dni.

V srcih nosimo ljubeče glas, spomin in pogled Tvoj, dokler ne steče nit življenja in pridemo vsi za Teboj.

18 let že Te zemlja krije, v temnem grobu mirno spiš, srce Tvoje več ne bije, bolečin več ne trpiš.

Nam pa žalost srca trga, rosijo solze nam oči, dom je prazen in otožen, odkar Te več med nami ni.

Žalujoci:

FRANCES, roj. SMAJČ, žena JOHN, FRANK, JOŽE, sinovi MARIE por. LUTON, FRANCES por. SCHMITT, hčeri

Mary Jo, Sue, Margie, snaha vnuki in vnukinje in ostali sorodniki.

Cleveland, O., 13. dec. 1988.

V Sloveniji si želijo novo demokratično stranko

Drugi zbor slovenskih kulturnih delavcev, ki je zasedal v torek in sredo 15. in 16. novembra v Ljubljani, je med ostalimi novostmi sprejel tudi pobudo dr. Dimitrija Rupla, da se dosedanji odbor za pripravo ustanovitve Slovenske demokratične zveze preimenuje v Ustanovni odbor slovenske demokratične zveze in se tako prične z resničnimi pripravami za njeno ustanovitev.

Najbolj je pri tem razveseljujoče to, da vsi, ki pri razpravah v zvezi s tem sodelujejo, javno govorijo o ustanovitvi stranke. Precej časa se je razpravljalo o tem, kako naj bi se ta opozicijska, precej idejno razlikujoča se organizacija imenovala. Dr. Rupel je vanjo nekako hotel včlaniti le izobrazence, da bi tako nazor pokazal, da slovenska opozicija deluje s stališč razuma proti doktrini komunizma.

O tem, ali je komunistična

V deželi milijonarjev

(Nadaljevanje s str. 4)

ga ima za izdajalca, ker je sodeloval z okupatorjem.

Veliko upanja je vzbudila starejša komunistična mladina, ki hoče zvedeti čisto resnico, posebno naša rojakinja Spomenka Hribar. Ta je v 57. številki Nove revije objavila predlog, naj bi postavili v Ljubljani skupen spomenik vsem žrtvam revolucije, v znak sprave. Nepopoljšljivi optimisti so že napovedovali dan, ko se bomo mogli vrniti v svobodno domovino.

Zdi se, da je Hribarjeva hotela popraviti napačen vtis, ki ga je zbudil njen predlog o narodni spravi, s člankom »Narob polemike ob 57. številki 'Nove revije'«, ki je izšel v 13. številki malo znanega »Žirovskega občasnika«. V njem pravi: »Nikjer v reviji ni govora o 'enakosti grobov' in o 'enakosti dejanj' ljudi, ki so v teh grobovih; nikjer ni govora o spravi z domobranci, pač pa je govor o spravi med nami, ki smo tukaj in zdaj DOMA.« In dalje: »Spraviti bi se že enkrat morala (partija, op. pisca) z ljudmi svoje družbene skupnosti in torej vsem in vsakemu priznati domovinsko pravico v svoji domovini in državljanke pravice v svoji državi.«

Kaže, da je Spomenka še vedno prepričana, da so bili domobranci s škofom Rožmanom vred izdajalci, zato bi morali oni najprej prositi odpuščanja za zločin sodelovanja z okupatorjem. Sam osebno sem si pa zapomnil nauk iz francoske revolucije, da politični begunci in izgnanci umirajo v tujini.

Še en lep vtis dobi tujec v Sloveniji: Tam ne vidiš nikjer praznih steklenic, kantic in časopisnega papirja. Za odlaganje praznih steklenic so po ljubljanskih trgih nastavljeni posebne posode, ki se jih ljudje tudi poslužujejo.

(Nadaljevanje prihodnji torek)

doktrina v stanju spopasti se z znanstvenimi argumenti pač ne kaže izgubljati besed. Tako se je porodila zamisel o ustanovitvi zveze ali organizacije razumnikov, ki bi znotraj slovenskega političnega prostora nasprotovala partiji, s tem pa tekmovala z njo. Tak je bil začetek, taka je bila Ruplova zamisel.

Seveda je takoj povedal svoje Beograd in to označil kot zametek nove stranke. Tako so se na več posvetih zbrali intelektualci najrazličnejših svetovnonazorskih usmeritev in ugotavljali, kakšne bi bile možnosti za tak korak. Smoletova SZDL je celo prevzela organizacijo teh posvetov, na katerih so sodelovali komunistični filozofi kot Vojan Rus, zmerni komunistični družboslovci kot Zdenko Roter, režimski zgodovinarji tipa Janko Pleterski in zgodovinarji bolj znanstvene usmeritve tipa Bogo Grafenauer, pisatelji in teologi, kakršna sta dr. Anton Stres in škof Vekoslav Grmič. Družčina torej zelo pisanih življenjskih in delovnih poti.

Ti pogovori pa so kasneje nekako zamrli, ker je moral Smole v Beograd poslušati očitke, da pod svojo streho ustanavlja nove stranke in s tem v Sloveniji uvaja zametke večstrankarskega sistema, ki s socialistično demokracijo — tako se uradno reče jugoslovanski politični ureditvi — nima ničesar skupnega. Zamisel je zdaj spet oživela pod drugo streho, na zboru slovenskih kulturnih delavcev.

Na svobodnih volitvah komunisti ne bi zmagali

Da se vse to (npr. zbor kulturnih delavcev) sploh lahko dogaja, gre seveda zaslužiti tudi posebnemu, dozdaj nepoznanemu vzdušju, ki prevladuje v Sloveniji tudi po zaslugi preudarnega partijskega voditelja Milana Kučana, ki potem vpliva še na razumnejše ravnanje Smoleta in Stanovnika in kar vse skupaj sestavlja razvoj, ki se mu drugače reče tudi »slovenska pomlad«.

Sredi novembra je ljubljansko »Delo« objavilo pismo Janeza Janše, ki ga zdaj res ni treba več predstavljati, in ki ga je pisal Milanu Kučanu. Janševemu pismu je na isti strani, v isti številki lista odgovoril Kučan. Janša je Kučanu med drugim naravnost zapisal, da oba dobro vesta, da stranka, ki jo Kučan vodi, na svobodnih volitvah ne bi dobila potrebne večine.

V svojem odgovoru je Kučan v marsičem (včasih celo upravičeno) polemiziral z Janšo, o tem, ali bi zmagal na volitvah, pa ni črnil niti besede. To vendarle kaže, da slovenske komuniste vodi človek, ki se zaveda, da vodi vladajočo stranko, ki je v manjšini, *vlada* pa nad večino. In prav zato je bilo mogoče ustanoviti, že pred časom, tudi Slovensko kmečko zvezo in Zvezo sloven-

ske kmečke mladine, čeravno so tudi ta korak drugod po Jugoslaviji poimenovali kot »kontrarevolucijo« in meščansko večstrankarstvo.

Slovinci si želijo resnične demokracije

Odbor za varstvo človekovih pravic, ki se je izoblikoval zavoljo procesa proti četverici in ki je v svojih vrstah združil vse, kar leze in gre, od komunistov do kristjanov — kajti motiv-proces, je bil vsem isti: demokracije si želi obširno slovensko občestvo.

In kakor so se pri Odboru za varstvo človekovih pravic zbrali vsi demokratično misleči Slovenci, je menil dr. Rupel, po istem zgledu bi mogli ustanoviti Zvezo razuma proti metodam partije in kot opozicijo partiji. Organizacija naj bi se imenovala npr. Demokratična zveza razuma. Zdaj, na zboru kulturnih delavcev, je ime še bolj določeno: Slovenska demokratična zveza. Malo neverjetno gledajo na to celo v Sloveniji, češ, bo uspelo? Beograd se že oglašja in Jure Bilić je že dejal, da upa, da bo slovensko vodstvo ta »pogubni proces« zaustavilo, ker da to vodi v večstrankarstvo...

Navsezadnje je bila tudi Slovenska kmečka zveza ustanovljena zaradi nevzdržnega položaja kmeta v »samoupravnem socializmu« in tudi Kmečko zvezo v Beogradu obravnavajo kot slovensko stranko.

Medtem življenje v Sloveniji teče svojo pot, dogodki se odvijajo bliskovito; Odbor je zagrozil z državljansko nepokorščino, če bodo štirje obsojenci morali zares v zapor, za kar so že dobili »vabila«. Predsedstvo Slovenije pa je, kot so uradno formulirali »na predlog predsedstva slovenske partije in razpoložnja v javnosti« dalo pobudo predsedstvu Jugoslavije, da četverico ob državnem prazniku, 29. novembra, pomilosti.

Kaj bo iz tega, se še ne ve, kakor tudi še ni znano, kaj bo z gonjo proti slovenskemu predsedniku Stanovniku, češ da je v ZDA blatil Jugoslavijo in Srbijo.

Vinko Slemensky
Katoliški glas
24. nov. 1988

Sandy's Quality Christmas Trees

Largest selection in the area. Prices starting at \$16.00. Beautiful hanging baskets, poinsettias, only \$12.95.

Louis Clernt, Owner
17635 Lake Shore Blvd.
531-9400

Človekove pravice in krščanstvo

Približujejo se nam pomembne obletnice. 10. decembra letos je minilo 40 let, odkar je takrat mlada Organizacija združenih narodov razglasila izredno pomembno Splošno deklaracijo o človekovih pravicah. K temu so jo pripeljale tragične izkušnje II. svetovne vojne in ideologij, ki so jo povzročile. Drugo leto pa bo poteklo 200 let od znamenite francoske revolucije, ki je kmalu po prevzemu oblasti razglasila »pravice človeka in državljana«, in sicer najprej 3. septembra 1789, nato pa še z ustavo 24. junija 1793 in 22. avgusta 1795.

V čem je zgodovinski pomen teh besedil, ki sicer niso prva na svetu — pred njimi so že v Ameriki, v Virginiji nastale podobne izjave leta 1776 — so pa imela velikanski odmev in predstavljajo prelomnico v pojmovanju družbenega življenja?

Gre za dokončen prodor spoznanja, ki ga vsebuje že Sveto pismo in mnogi drugi nazoni, da smo namreč vsi ljudje v temelju enaki in enakopravni. Čeravno nas marsikaj razlikuje: od spola do narodnosti, jezika, vere in rase, talentov, bogastva in družbenega položaja, to ne more tako odločilno vplivati na naše medsebojne odnose, da bi se lahko povzpел človek nad sočloveka in mu odvzel bistvo njegove človečnosti — svobodo. Pri tem je dovolj, da pomislimo na čase, ko so veljali ljudje plemeniškega rodu za boljše in vzvišenejše, zato ker so bili »modre krvi«. Prav s plemištvom je najprej obračunavala francoska revolucija.

Seveda pa ne gre samo za to. Misel na temeljno enakopravnost vseh ljudi gre dlje: ne samo plemištvu, tudi narodnost, rasa, spol, vera, politična pripadnost, bogastvo, znanje, svetovni nazor ne morejo nikomur dati več temeljnih človeških pravic kot drugim, ki kakšne od takih značilnosti nimajo. Človek velja za človeka in ima s tem določene pravice — ter obveznosti — zato, ker je človek, ne pa zato, ker je Jud, katoličan, protestant, Nемец, Italijan itd.

V bistvu gre za staro svetopisemsko misel, da so pred Bogom vsi ljudje enaki. Seveda lahko tako misel zagovarjajo le tiste vere, ki priznavajo ene-

ga samega Boga in Stvarnika vsega stvarstva, ki ima vse ljudi rad, ki hoče njihovo srečo, ki hoče vse odrešiti in je odrešenje tudi vsem namenil. Takšno pa je krščanstvo.

Dalje beremo v Svetem pismu Jezusove znane besede, da nimamo pravice storiti drugim, česar ne maramo, da bi drugi storili nam. »Vse, kar želite, da bi ljudje vam storili, storite tudi vi njim! To je namreč postava in preroki« (Mt 7,12). Jezus vidi v teh besedah celo povzetek starozavezne postave, čeprav vemo, da je bilo to pravilo znano tudi zunaj starozavezne religije. Jasno pa je, da je to pravilo vezano na misel o temeljni enakosti vseh ljudi, s tem pa tudi na to, da imajo vsi določene temeljne pravice, ki jih ne morejo zahtevati zase, če jih hkrati ne priznavajo vsem drugim. V tej luči odpade delitev na sužnje in svobodne, na tiste, ki pravilno mislijo, in druge, ki se motijo.

K temu je treba dodati še bistveno novozavezno misel: vsi smo enako potrebni odrešenja in vsem je odrešenje namenjeno; tudi v tem smislu smo pred Bogom vsi enaki. Nihče ne more reči, da odrešenja ne potrebuje. Boga pa tudi nikogar ne odbija. Zato je za kristjana poleg skupnega božjega očetovstva tudi skupni Orešenik Jezus Kristus podlaga, da ima vse ljudi za enakopravne. To je smisel znanih Pavlovih besed Galačanom: »Ni več Juda ne Grka, ni več sužnja ne svobodnjaka, ni več moškega ne ženske: zakaj vsi ste eno v Kristusu Jezusu« (Gal 3,28).

V sami katoliški Cerkvi so misel na človekove pravice najprej gledali postrani, nekateri pa celo izrečno zavračali. Med drugim ni bil pojasnjen pojem »pravice«, češ pred Bogom človek ne more imeti pravic. Toda to je bila slaba teologija, saj je iz Svetega pisma jasno razvidno, da je po Božji volji človek oseba, svobodno in odgovorno bitje, ki ga Bog sam jemlje za svojega sodelavca pri nadaljnjem urejanju stvarstva, zato ni prav nič neustrezno govoriti o človekovih pravicah.

Stvari so se torej začele razčiščevati, dokončno in odločno je idejo človekovih pravic prevzel papež Janez XXIII. 11. aprila 1963 z znano okrožnico Mir na zemlji (Pacem in terris). Spoštovanje človekovih pravic je namreč nujno, če hočemo imeti na zemlji mir. Trajen mir je lahko samo tam, kjer se ljudje med seboj spoštujejo in upoštevajo pravice, ki jih imajo drugi. Zato pravi papež na začetku svoje okrožnice: »Vsako človeško sožitje, če hočemo, da bo dobro in uspešno urejeno, mora zmeraj imeti za temeljno načelo, da je človek oseba; to se pravi, da je po naravi obdarjen z razumom in svobodno voljo; že samo po tem je nosilec pravic in dolžnosti, ki hkrati in neposredno izvirajo iz njegove narave« (9).

(dalje na str. 6)

Amerika in Amerikanci

Rev. J.M. Trunk

Skola o. Oton, O.F.M., misijonar. Ta vseskozi originalni mož se je rodil v Novem mestu. Dovršivši gimnazijo je vstopil v frančiškanski red. Odločil se je za misijone in dospel v Ameriko dne 25. decembra 1854. Škof Lefevre v Detroitu ga je s Pircem poslal med Indijance rodu Otchipewa. Z Baragom sta delala na postajah Mackinac, Arbo Croche in L'Anse; sam je misijonaril dalje časa v La Pointu. Ko je zadnje postajo prevzel Pirc, je Skola odšel med Indijance rodu Menomini, ki so bivali ob reki Wolf River ali Keshena.

Po sedemnajstletnem delovanju se je vrnil leta 1871 v Evropo. Bival je v Nazaretu in na Trsatu. Umril je dne 24. aprila 1879. Skola je bil spreten risar in nadarjen pesnik. Med Indijanci je delal posebno za zmernostno gibanje in z risbami kazal zle posledice »ognjene vode«. Ljubil je pesem in petje, harmonika mu je bila zvesta spremljevalka na misijskih potovanjih.

Skopec Andrej, Rev., se je rodil dne 19. novembra 1802 v Polhovem gradu na Gorenjskem. Ko je bil dne 21. avgusta 1830 v Ljubljani posvečen v mašnika, je deloval eno leto kot kaplan v Črnomlju in 12 let kot kurat na Lomu.

Prišedši v Ameriko je oskrboval eno leto nemško župnijo v Filadelfiji. Nato je misijonaril celih 24 let, t. j. od l. 1846 do 1870 v Clarion County, Pa., 70 milj daleč naokrog; stanoval je pri cerkvi sv. Mihaela v Fryburgu. Od l. 1870 do 1887 je bil župnik pri sv. Rozaliji v kraju Hermitage, Mercer County, Pa., kjer je dne 25. novembra 1880 prav slovesno

Človekove pravice

(Nadaljevanje s str. 5)

Iz povedanega je jasno dvoje. 1. Dežela, kjer človekove pravice niso priznane, jih ne spoštujejo in jih ne jemljejo za vodilo urejevanja medsebojnih odnosov, je pravzaprav dežela, ki se — vsaj kar zadeva politično kulturo — nahaja na stopnji pred francosko revolucijo, se pravi na stopnji fevdalizma in privilegijev, četudi ti niso več vezani na plemiško »modro kri«, pač pa na raso, narodnost, barvo kože, vero, politično ideologijo ali svetovni nazor. In takšne so dežele realnega socializma.

2. Ideja o človekovih pravicah je tako bistveno povezana z osnovnimi resnicami krščanske vere in krščanskega pojmovanja človeka, da bi moral vsak kristjan te pravice poznati in s z vsemi silami prizadevati za njihovo spoštovanje v družbi. Zato ni čudno, da so človekove pravice v zadnjem času stopile v ospredje družbene nauka katoliške Cerkve.

Anton Stres
Družina, 43-1988

obhajal zlato sv. mašo. Zanjnih 13 let je bil večinoma bolehen in hrom. Umril je dne 24. oktobra 1887 v Hermitage, pokopan pa je v Fryburgu, Pa. Spadal je pod škofijo Erie, Pa.

(Rev. J.L. Zaplotnik)

Smolej John C., Rev., je rojen dne 30. januarja 1873 v Kranjski gori, v mašnika posvečen v krški škofiji dne 19. julija 1896; na Koroškem je služboval na raznih postajah. L. 1897 je bil imenovan za c. kr. vojnega kaplana v rezervi in l. 1904 pozvan k aktivni službi, ki je pa ni nastopil.

Dne 8. avgusta 1907 je dospel v Ameriko. V West Allisu, Wisc., je zidal slovensko cerkev in obenem oskrboval Slovence v Port Washingtonu in Sheboyganu. Odtod je prišel na nemško cerkev sv. Antona v Lancaster, Pa., in sredi leta 1909 na slovensko župnijo sv. Trojice v Indianapolisu, Ind. Ko je na njegov nasvet župnijo izročil oo. minoritom, je 6. avgusta 1910 vstopil v škofijo Bismarck, N. Dak., ter prevzel češko župnijo sv. Petra in Pavla v Novem Hradcu. Tu opravlja s škofovim dovoljenjem tudi službo državnega poštarja.

Smrekar Andrej, Rev., rojen dne 29. novembra 1871 na Goriškem, je dospel v Ameriko leta 1891 ter vstopil v St. Paul Seminary, St. Paul, Minn., kjer je bil leta 1897 posvečen v mašnika. Nato se je podal v škofijo Duluth ter sedem mesecev služil kot duhovni pomočnik pri č.g. Jos. Buhu v naselbini Tower, Minn.

Od tam je bil za dve leti poslan na Ely za župnika cerkve svetega Antona. Potem je skoro tri leta župnikoval na Towerju, odkoder je oskrboval tudi misijonsko postajo Mesaba. Koncem leta 1903 je bil postavljen za duhovnega oskrbnika katoliške bolnišnice sv. Antona v mestu Bemidji, Minn.; tam ni ostal dolgo, ker je še isto leto prevzel župnijo sv. Antona v Duluthu.

Leta 1905 je zapustil Minnesoto in se podal na vzhod v državo Ohio, kjer je najprej nekaj časa deloval v slovenski fari sv. Lavrencija, potem pa sv. Vida v Clevelandu. L. 1908 je prevzel slovensko župnijo v Collinwoodu, O., kjer deluje še zdaj. Rev. Smrekar je znan tudi kot pesnik in pisatelj.

Sodja Josip, Rev., rojen dne 19. marca 1884 na Breznici, je dospel dne 30. avgusta 1902 v Ameriko, vstopil v St. Paul Seminary, kjer je bil dne 12. junija 1908 posvečen v mašnika. Nekaj časa je deloval v Shakopec, zdaj je župnik v kraju New Prague, Minn.

Sojar Anton, Rev., je bil rojen v Spodnji Šiški nad Ljubljano. Gimnazijo in bogoslovje je obiskoval v Ljubljani. V Ameriko je prišel s č.g. J.M.

Solncem meseca avgusta 1903, vstopil v St. Paul Seminary, St. Paul, Minn., in bil v mestu Chicago, Ill., l. 1904 posvečen v mašnika za čikaško nadškofijo. Nato je nekaj časa služil kot kaplan pri slovenski cerkvi sv. Jožefa v Jolietu, od l. 1905 pa se muči kot župnik slovensko-hrvaške cerkve sv. Štefana v mestu Chicago, Ill.

Rev. Sojar je jako delaven in energičen mož, ki poleg svoje vzorno oskrbovane župnije tudi spretno suče pero v obrambo svete vere, zlasti kadar socialistom in raznim brezvercem preveč zraste greben. Še kot dijak si je pridobil neveljivih zaslug kot ustanovitelj in prvi predsednik slovenskega akademičnega društva »Baraga«.

Potreba posebnega društva se je med slovenskimi dijaki v St. Paul Seminary, St. Paul, Minn., občutila že šolskega leta 1902 do 1903, ko je njihovo število narastlo na 17. Ko je pa poleti 1903 število poskočilo na 26, se je sklenilo zlasti po Sojarjevem prizadevanju, da se društvo ustanovi. V ta namen je bil dne 29. septembra 1903 poseben shod, na katerem so se sprejela in potrdila društvena pravila.

Prva točka je določevala ime, namreč »društvo 'Baraga' slovenskih dijakov v semenišču St. Paul, Minn«. Druga točka je obsegala namen, t. j. vežbati se v govorih in razpravah teologične, filozofične in sociologične vsebine, prirejati debate in deklamacije ter se prosto vaditi v kritiki; dalje vežbati se v jezikih, zlasti v angleščini, slovenščini in nemščini. Tretja točka je določevala, da je ud društva lahko vsak slovenski dijak. Naslednjih deset točk je obsegalo dolžnosti in pravice udov, odbornikov, dnevni red, volilni red itd.

Društvo je bilo torej obenem slovstveno in za govorniške vaje. Obstajalo je pet let in je lepo napredovalo in vzpevalo v vsakem oziru. Prevevalo ga je izredno živahno in bujno življenje; to so kazale debate, predavanja in kritike, ki so bile ves čas nenavadno živahne, včasih celo viharne. In kako tudi ne? Saj se je baš v njih najbolj zrcalilo, kako prehaja kozmopolitični Evropejec v individualističnega Amerikanca. Društvo je ostalo vsem članom v nepozabnem spomi-

nu; njegova sicer kratka zgodovina je kos zgodovine Slovencev v Ameriki.

Solnce John M., Rev., se je rodil dne 7. junija 1861 v Smledniku. Po dovršenih gimnazijskih študijah je prišel dne 19. septembra 1880 s sedanjim škofom Trobcem v Ameriko, kjer je dovršil bogoslovje v St. Francis Seminary, Wisc., ter bil dne 24. junija 1884 po nadškofu Heissu posvečen v mašnika. Novo mašo je obhajal v cerkvi sv. Feliksa v Wabashi, Minn.

Do 5. maja 1885 je bil pomočnik v kraju New Ulm, do 5. septembra i. l. župnik v Hokah, potem v Owattoni do 15. oktobra 1889 in do 19. septembra 1897 na župniji sv. Matevža v Št. Pavlu, nakar je prišel k sv. Neži, ko je dosedanji župnik č.g. Trobec, postal škof. Tu je sezidal krasno novo cerkev, ki je stala 250.000 dolarjev (najbrž 25.000 dol., upoštevajoč takratnih razmer, op. ur. AD); posvetili so jo dne 9. junija 1912. Dne 8. novembra 1912 je zapustil to župnijo in prevzel ono Marijinega Vnebovzetaja.

Rev. Solnce je mnogo storil tudi za Slovence. V letih 1890 do 1894 je misijonaril med delavci v Montani in tam ustanovljaj podpora društva. Enako je oskrboval Slovence v Jolietu, dokler jim ni dobil lastnega župnika v osebi Rev. Šušteršiča. V Owattoni je oskrboval tudi Čehe. V nadškofiji je promotor fiscalis in examiner cleri.

Sredenšek Viljem je posestnik hotela in mestni odbornik v Forest Cityu, Pa.

Šaloven Francis, Rev., rojen na Štajerskem, je župnik v Biwabiku, Minn.

Šarabon Josip je posestnik hotela v Duluthu, Minn.

Šavs Matija, Rev., rojen dne 16. februarja 1870 na Bregu, župnija Preddvor, Kranjsko, dospel v Ameriko jeseni l. 1891, študiral v Št. Pavlu, Minn., v mašnika posvečen decembra 1895, je imel novo mašo v Jolietu na novo leto 1896. Takoj je bil nastavljen na župniji Delano, Minn., kjer oskrbuje Nemce, Irce in Poljake. Leta 1903 je zidal za Poljake posebno cerkev za 18.000 dolarjev, l. 1912 pa za druge narodnosti novo cerkev, ki bo stala 40.000 dolarjev.

Schiffner Anthony, Rev., brat Ivana Schiffnerja, se je rodil dne 14. junija 1885 v Stari Loki na Gorenjskem. Gimnazijo je študiral v Kranju in Novem mestu. V Ameriko je prišel spomladi leta 1905 ter vstopil v St. Paul Seminary, St. Paul, Minn., in tam študiral tri leta.

L. 1908 je odšel v Kanado, kjer je Grand Seminaire de Montreal dovršil svoje študije. Dne 17. februarja 1910 je bil v mestu Chicago, Ill., posvečen v mašnika od poljskega škofa Rhodeta ter je tri dni kasneje v tamkajšnji slovenski cerkvi sv. Štefana obhajal novo sv. mašo. Nato se je podal v svoj delokrog v državo Wyoming, kjer dozda deluje v mestu

Rock Springs med ondotnimi katoličani. On je edini slovenski in slovanski misijonar v tej državi. Zdaj stavi v Rock Springsu novo in prvo slovensko cerkev, kateri so dne 7. julija 1912 položili temeljni kamen; imenovala se bo sv. Cirila in Metoda. Oskrbuje tudi vse misijone v prostranem okraju Sweetwater, med njimi Green River in Superior.

(Dalje prihodnji terek)

KOLEDAR PRIREDITEV DECEMBER

18. — Društvo S.P.B. priredi božičnico, v dvorani pri Sv. Vidu. Pričetek ob 3. pop.

31. Pevski zbor Korotan priredi Silvestrovanje z večerjo v Slovenskem domu na Holmes Ave. Začetek ob 7. zvečer.

MALI OGLASI

Share House in Willowick
Two bedrooms available with full bath, all furnishings & all utilities & rec. room. Prefer single non-smoking male with clean habits. \$250 and half utilities or \$295 total per month. Call Phil at 687-6350 during day or 943-5138 and leave message. (91-94)

V Najem

4 sobe, s kopalnico, spodaj E. 73 St., severno od Sinclair Ave. Kličite 881-3092. (88-92)

ATTENTION - HIRING! Government jobs - your area. Many immediate openings without waiting list or test. \$17,840 - \$69,485. Call 602-838-8885. Ext. R1772.

ATTENTION - GOVERNMENT HOMES from \$1 (U-repair). Delinquent tax property. Repossessions. Call 602-838-8885. Ext. GH1772.

ATTENTION - GOVERNMENT SEIZED VEHICLES from \$100. Fords, Mercedes, Corvettes, Chevys. Surplus Buyers Guide. 1-602-838-8885 Ext. A1772.

For Rent

Upstairs. 5 rooms. Lake Shore Blvd. Euclid. Near Holy Cross Church. Seniors preferred. 486-7098. (x)

House For Sale

3 bdrm Colonial. Collinwood area. St. Mary's Parish. Call 585-2789. (89-92)

Hiše barvamo zunaj in znotraj. Tapeciramo. (We wallpaper). Popravljamo in delamo nove kuhinje in kopalnice ter tudi druga zidarska in mizarska dela. Lastnik TONY KRISTAVNIK Pokličite 423-4444 (x)

E. 230 St., off Chardon in Euclid

6 room brick bungalow. Central air. 2 car garage. Carpeting thruout. Recreation Room. By owner. \$74,900. Call 481-5291. (90-93)

The Perfect Christmas Gift

A Gift Certificate

FROM

MARIO'S
RUSTPROOFING

Call 531-3355 or
692-0826

For Rust Control
Rustproofing

VESELE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO

Franc S. Finžgar

SVETONOČNA VIZIJA

Kakor popotnik ob studencu, tako so se ustavile njegove misli na sveti večer. Ko se je razgrnil vonj kadila po hiši, ko je odzvonilo sveti noči, se je zaklenil v sobo, prižgal luč in sedel v naslanjač. Krog njega na mizi knjige, listi in listine.

Sezi, beri, študiraj!

Župnikova roka se ni ganila.

Nocoj? Ne! Sveta noč. Tako skrivnostna je, tako tihega pričakovanja polna, da bi jo delo oskrunilo. S svečano grozo je razlito koprnenje po vsej zemlji. Ožarjena okna po dobri, po hribih zro pričakovanje v zasneženo pokrajino. Vse te stotere nočne oči čakajo velikega trenutka. Tudi on ga čaka. Tok vsakdanjih skrbi je obstal in onemel.

Župnik je zaprl oči in sklonil glavo. Njegova duša je zletela nazaj v preteklo življenje truda in dela. Videl je izhojeno pot, koder je hodil. Stopinje njegovega truda so bile globoko vgažene v rodno grudo. Stotine brazd je sprejemalo seme njegovega napora. Srce ni nič občutilo trnov. Ranjeno je bilo — ne enkrat, obrunek ob obrunku. Življenje ga je skovalo v moža. Prepričan je bil, da ga ne poniža ne zloba ne krivica, da mu ne omahne roka ob delu, čeprav je žel

uspehov malo, posmehov mnogo.

In vendar se je zgodilo. S širokim zasmehom se je zarežal vanj dvom. Strašen dvom nad vsem, ki se je prelival v obup.

»Čemu tvoje delo, čemu vsi naporji? Ali še nisi spoznal, da tvoj rod leži na tleh, da ga pogazi vsak, ki gre prek polja? Ti ga kličeš, on je gluha, ti mu lahko ponujaš bisere, on jih meče v blato — to igračo za bogastvo, sužnju napotje. Če ga božaš, ga razjeziš, ker ljubi bič. Če mu potisneš voz, te pogleda grdo, ker ljubi coklo in zavoro. Če mu ponudiš na dlani srce, vzame ga kakor lisjak kos jedi, pa jo odnese v gozd, se nasiti in se ne vrne, da bi rekel: Zahvaljen za dar! Ne dvigaj, kar je na dnu! Ne bo plaval gramoz po vrhu reke.«

In mož, strt od trpkega dvoma, je zaklical z izpodkopano vero v svoj revni rod: »Proč od tebe! Proč, kamor koli!«

Njegov obupni klic se je razlegel po ravnini, ravan in gora je zaječala. Zganilo se je tam, kjer je sodil, da je smrt, vzbrstelo je, koder je mislil, da je neplodna skala, zagorelo je, kjer ni slutil ognja.

Mož je vztrepetal in se zgrozil ob dvomu in sklepu. Njegova duša je nenadoma občutila, kakšna bolečina je, ko se trga-

~~~~~

jo vezi, s katerimi si se priklenil na svoj rod, kako teče kri iz srca na grudo, ki jo zapuščajaš, kako nenadoma vstajajo, ki si jih izredil in vzgojil, kako se dvigajo od tal, z dna in kipe kvišku, kamor si jim pokazal.

»Ne proč! Nazaj!« krikne srce v obraz režečemu se dvomu. »Mož mora naprej, samo naprej. Izpij do dna, naj je čaša življenja še tako gorjupa!«

Župniku je zažarelo obličje. Dvignil je glavo in vzkliknil: »Da, naprej, samo naprej! Moja vera je velika, moje srce sluti veliki dan...« Zasvetile so se mu oči kakor vidcu.

Ha, giblje se na dnu! Tlačeni bo planil kvišku. Že rožljajo verige — napenjajo se in pokajo. Ljudstvo vstaja. To je tisto ljudstvo, ki se ne oblači v mehko, ki ne biva v palačah. Oj vi, ki ste mehko oblečeni, vi v zlatih palačah, vi praznujete sveti večer in govorite o Betlehemu kakor o veseli bajki. Pa vi ne poznate hlevca, ker ne poznate koč in ne brlogov in ne trpljenja in pomanjkanja v njih in ne poznate in se ne zavedate moči, ki se dviga s krepkih ramen in vstaja. Vstajajo, ki so bili gaženi. Že vre na dnu. Vi oholi, vi pene na vrtu kipenja, pomnite, da je v svetu pisal zgodbe trpin, pisal jih, ko se je prebudil osuvan in zbičan. Vse veliko se poraja z dna. Betlehem, razkošnega bogastva poln, je vrgel seme iz sebe na temno ravan, na dno zapuščene votline. Pa je vzkliklo tam iz nizkosti in rastlo in razprostrlo veje drevesa čez zemljsko oblo. Tako tedaj, tako sedaj. Pene bodo splahnele, gramoz od tal pa bo zidal novo stavbo. Ljudstvo dela in trpljenja, kovano kakor jeklo, bo zadonelo kakor bron in zapelo novo pesem o rojstvu, ki se je spočelo v trpljenju, ki je bilo nošeno v odpovedi in rojeno v goRESTI. In tedaj porečem: Bratje, napočil je sveti dan, rodil se kakor sveti Božič na trdnem ležišču, pahnjen od bogastva proč — v hlev. Veseli se, moje ljudstvo, treso naj se zlati stoli in svilene halje naj oblečejo raševnik, zakaj poraja se veliki dan — od dna — od ljudstva...

VOŠČILA IZ MILWAUKEE

JELENČ FUNERAL HOME

Complete Funeral Service
2316 W. National
Phones: 645-3278 — 645-6065
Milwaukee, Wis.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO!

ALOJS IN FRANCES GALIČ

Merry Christmas
and
Happy New Year

Mitchell Bank

1039 W. Mitchell Street
Milwaukee, Wisconsin

MEMBER F.D.I.C.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO!

Jože in Jožefina Muršec

MILWAUKEE, WISCONSIN

Security Savings and Loan Assn.

FOR PERSONAL SERVICE SEE

Kay Skorganc
Branch Manager
384-8000

VOŠČILA IZ MILWAUKEE

ODBOR MISIJONSKEGA KROŽKA MZA V MILWAUKEEU

želi vsem dobrotnikom in prijateljem misijonov
miru in milosti polne BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO.

Telefon 543-5322

Vesele Božične Praznike in Srečno
Novo Leto Vam Želi

DRUŽINA LEVIČAR

VOŠČILA IZ MILWAUKEE

FRANČIŠKANI, Ki
UPRAVLJAJO FARO
SV. JANEZA
EVANGELISTA

VOŠČIJO VSEM FARANOM, ZLASTI
SLOVENSKIM ROJAKOM,
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO!

MERRY CHRISTMAS
and
HAPPY NEW YEAR

COMPLIMENTS OF

Schaff
Funeral
Home

5920 West Lincoln Avenue
Phone: 541-7533
West Allis, Wisconsin

Merry Christmas
and a
Happy New Year

First
Financial
Savings

3432 South 27th Street, Milwaukee, Wisconsin 53215
414/645-1111

First Financial

NORMAN KLOBUCHAR
Branch Manager
Personal Financial Services

Pri jaslicah

Petero jih je bilo, dvoje fan-
tov in troje deklet. Vsi drobni,
bledikasti, ozkolični. Svetle
oči so gledale kakor iz sanj.
Sedeli so v krogu na široki
peči, tesno drug ob drugem.
Sami so bili. V prostrani, sko-
raj prazni izbi je bil mrak.

»Pogovarjajmo se!«

»O Božiču!«

Stisnila sta se tesneje drug k
drugemu. Zunaj stoji zima v
kožuhu in mežika smehljaje
skozi okno.

Trije dnevi so še do svetega
večera. Na delo je treba za ja-
slice. »Vidva v hrib po mah.
Vidva režita in lepita pisane
podobe, štalico, sveto Druži-
no, svete tri kralje, pastirje in
ovce. Ti, ki si največji, pa na-
slikaj pisan prt, da bo tako lep
kakor lani in ga pride gledat
vsa soseščina.«

Jaslice stoje v kotu, velike in
svetle kakor kapelica. Zvečer,
kadar gori samo še rdeča lučka
pred njimi in je vse tiho, priha-
jajo po prstih, postavijo mizo
pod jaslice in polagajo pred
štalico rozine in orehe. Za Je-
zusa, ki je ubog in lačen. Po-
noči, kadar spé vsi in nihče ne
vidi in ne sliši in je zunaj sneg,
vstane Marija...

»Jaz sem slišal... Vzbudil
sem se, pa je šumelo, kakor da
bi kdo hodil in luč pred štalico
je močno svetila...«

»Kaj si videl?«

»Kako bi gledal... Marijo?
Zaprli sem oči in sem molil.
Strah pa me nič ni bilo...«

»Jaz pa sem videl angela, ki
je molil pred jaslicami.«

»Kakšen je bil?«

»Ko je odmolil, je šla luč,
okrogla in svetla kakor sekira,
vse po izbi in skozi okno proti
nebu. Med zvezde je šla...«

Od Svetega Pavla zvonil.
Daleč se razlega pesem v zimo
in noč. Blizu je polnočnica.
Zunaj je sneg. Kadar se vda
tenka ledena skorja, se pogre-
zne noga do kolena. Nobena
hiša ni temna: okno do okna,
luč do luči. Vrata se odpirajo
tu, tam. Skoraj že gre procesi-
ja po belem snegu, pod belim
neбом, še belejšimi zvezdami.
Tisti, ki so prišli iz daljnih kra-
jev, nosijo svetilke in mahajo z
njimi, kakor da bi večje begale
kraj poti.

Cerkev je žarko razsvetlje-
na. Tudi na velikem lestencu
goré sveče. Vse je, kakor da se
je bil Jezus rodil prav ta večer.
Srce se vzdrami, vzdigne se,
gre samo, visoko visoko, vse
polno sreče, ki ji ni mere ne
imena. Luči trepečejo v diša-
vah, ki se vijejo kakor bela
megla proti stropu. Kor odpe-
va oltarju — ena sama radost-
na pesem, ki se razlega iz da-
ljave v daljavo. Pred štalico
kleče pastirji in prepevajo. Vi-
soko nad njimi sveti mirno
zvezda repatica. Noč je svetla
kakor dan. Vse teme so uga-
snile. Nič več skrbi, nič več ža-
losti. Nič več ne joka mati, ka-
dar kleči zvečer pred posteljo.

Ivan Cankar

Ameriška Domovina
je Vaš list!

VOŠČILA IZ MILWAUKEE

BADGER
SAVINGS
Association

EAST OFFICE:

3970 N. Oakland Ave.,
Milwaukee 53211 — 964-6050

NORTH OFFICE:

7927 W. Capitol Dr.,
Milwaukee, WI 53222 — 464-4400

SOUTH OFFICE:

4230 W. Oklahoma Ave.,
Milwaukee, Wis. 53215 — 327-2000

PEWAUKEE

120 W. Wisconsin — 691-1680

DELAFIELD

727 Genesee St. — 646-2741

NEW BERLIN

12800 W. National Ave. — 785-4120

MINI OFFICE — 5817 W. Forest Home

HOME LOANS • AUTO LOANS • FREE CHECKING
DRIVE IN SERVICE • FREE PARKING
POSTAGE FREE-SAVE BY MAIL • MASTERCARD
VISA • NIGHT DEPOSITORY
SATURDAY HOURS
MONEY MARKET
SAVINGS
AND MORE

744-3323

2301 S. KINNICKINNIC AVE., MILWAUKEE, WI 53207

SREČEN BOŽIČ IN BLAGOSLOVLJENO
NOVO LETO VSEM
ČLANOM IN PRIJATELJEM

SKD TRIGLAV

Milwaukee, Wis.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO
NOVO LETO VAM ŽELI

Karl Strmšek z družino

